Memòria 2008
Institut Català de la Salut

Gerència Territorial
Alt Pirineu i Aran

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Institut Català de la Salut
Gerència Territorial
Alt Pirineu i Aran

Enric Argelagués Vidal
Director gerent de l'ICS

"En l'any de la commemoració dels 25 anys d'història de l'ICS hem iniciat un procés de transformació que implica un canvi cultural de gran envergadura que ens ha de convertir en una organització d'excel·lència en l'assistència i en la generació de coneixement."

Em plau presentar-vos la *Memòria d'activitats* de la Gerència Territorial Alt Pirineu i Aran de l'Institut Català de la Salut (ICS), institució a la qual estic vinculat des de fa molts anys i que ara, com a director gerent, tinc la satisfacció i el repte de dirigir.

L'any 2008 ha estat molt significatiu per a l'ICS. D'una banda, hem commemorat els 25 anys d'història de la institució i el primer aniversari com a empresa pública. De l'altra, hem iniciat amb pas ferm una nova etapa de grans reptes i oportunitats, amb la voluntat de consolidar-nos com una organització líder en l'atenció sanitària, la docència i la recerca en l'àmbit de la salut a Catalunya.

La transformació en empresa pública ja ha permès que l'ICS gaudeixi d'una nova forma de governança, d'una nova forma de finançament i també d'una nova forma de relacionar-se amb els altres proveïdors del sistema sanitari. No obstant això, aquest procés de transformació en què estem immersos implica un canvi cultural d'una gran envergadura, que requereix temps i on cal aplicar els passos necessaris per arribar a bon port.

Aquesta nova manera de fer promou la gestió compartida i descentralitzada amb base territorial, un nou sistema de relació amb el Servei Català de la Salut, l'enfocament cap a resultats qualitatius i la integració de processos assistencials. Treballem per un sistema resolutiu que garanteixi l'autonomia del pacient, la qualitat de vida i la satisfacció dels ciutadans. Amb la participació dels professionals en la presa de decisions i en la gestió de tots els processos interns i amb la visió territorial i de xarxa dels serveis mitjançant la reenginyeria de processos i les aliances estratègiques amb altres proveïdors, consolidem la innovació organitzativa i tecnològica, la sostenibilitat de l'empresa, l'assumpció de riscos, la millora de la productivitat, l'eficiència en la gestió i les polítiques de gestió de persones. Finalment, són valors a l'alça la recerca, la docència i la cultura d'avaluació de l'empresa.

Estic convençut que tots aquests principis són una oportunitat única de millora que no podem deixar passar. I només amb la implicació i la participació de professionals, gestors, agents socials, patronals, administracions locals i ciutadans aconseguirem una organització d'excel·lència en l'atenció a la salut de les persones i en la generació de coneixement.

Us convido, doncs, a continuar treballant amb la màxima il·lusió i compromís en aquest projecte amb l'objectiu de construir un nou ICS basat en l'equip humà que el forma, que situï la ciutadania com a eix central de l'activitat, compromès amb la sostenibilitat econòmica i social, que ofereixi una atenció integral a les persones i una integració activa, respectuosa i coresponsable en el sistema sanitari, i que treballi per a la millora continuada de la qualitat.

José Ramón Casas Iglesias
Gerent territorial

"Hem fet especial èmfasi a millorar l'accessibilitat dels ciutadans i a desenvolupar projectes qualitatius relacionats amb els processos assistencials."

Un any més us presentem la memòria anual d'activitats de la Gerència Territorial Alt Pirineu i Aran, que manté el seu procés de consolidació d'una gestió de base territorial.

Durant aquest darrer període s'ha fet especial èmfasi en projectes que milloren l'accessibilitat dels ciutadans a activitats preventives i/o comunitàries, i també en projectes qualitatius vinculats al procés assistencial. Des d'aquest punt de vista, voldria remarcar la implementació dels grups psicoeducatius adreçats a la població en diferents comarques, els grups de deshabituació del tabac i els protocols de preparació a l'alta, com a instrument per millorar la coordinació entre els diferents nivells assistencials.

Cal fer esment dels projectes telemàtics desenvolupats als nostres equips i que apropen les noves tecnologies a un territori singular per la seva dispersió i ruralitat. D'altra banda, per a la millora qualitativa dels serveis s'ha dotat tota l'estructura de l'ACUT dels recursos materials necessaris per fer eficaç la seva actuació, en concret amb vehicles tot terreny i amb maletins d'urgències estandarditzats per a totes les unitats d'atenció continuada.

La incorporació al projecte de recepta electrònica ha estat fonamental per evidenciar la voluntat de l'organització de fer més eficaç i eficient l'activitat assistencial, ja que ha permès reduir la càrrega burocràtica als prescriptors, ha potenciat el paper dels farmacèutics com a agents de salut i ha millorat l'accessibilitat i la informació al pacient en les seves prescripcions, la qual cosa comporta una major seguretat en l'ús dels medicaments.

Per últim, però primer en importància, voldria manifestar el meu agraïment a tots els professionals que configuren l'organització i el projecte assistencial al nostre territori, ja que sense la seva complicitat i dedicació no seria possible una oferta de serveis sanitaris que disposa de tota la credibilitat i confiança dels ciutadans del Pirineu de Lleida.

Territori i recursos

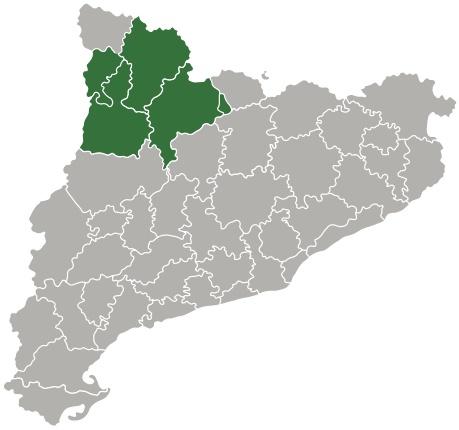

La Gerència Territorial Alt Pirineu i Aran representa la singularitat territorial i organitzativa de les comarques pirinenques de Lleida. Aquesta singularitat és determinada per l'àmbit geogràfic que engloba i s'evidencia en la complexitat de la nostra xarxa de comunicacions, en la nostra baixa densitat demogràfica per la dispersió i ruralitat i per un marcat envelliment de la població. Tots aquests aspectes configuren una atenció primària d'especial complexitat per la seva atomització, però amb voluntat d'oferir uns serveis sanitaris accessibles, equitatius, propers i de qualitat per a la ciutadania del Pirineu.

Població i territori

Població	49.392
Superfície (km²)	4.651
Densitat (hab./km²)	10,61

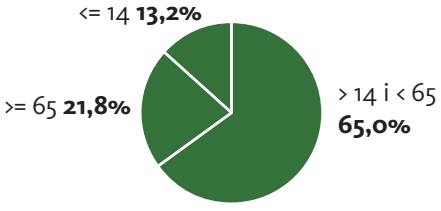

Total **49.392**

Recursos

Centres de salut	6
Consultoris locals	66
Centres d'extraccions analítiques	25
Professionals	211
Pressupost	14,4 MEUR

Visites

Visites EAP	568.323
Visites ACUT	37.819
Altres visites	56.259

Població de referència

ABS	<=14	>14 i <65	>=65	Total
Alta Ribagorça	544	3.213	806	4.563
Alt Urgell Sud	441	2.872	1.302	4.615
Pallars Sobirà	1.014	4.866	1.304	7.184
La Pobla de Segur	554	2.802	1.342	4.698
La Seu d'Urgell	2.888	12.714	3.642	19.244
Tremp	1.096	5.634	2.358	9.088
Total	**6.537**	**32.101**	**10.754**	**49.392**

Activitat assistencial

Visites per centres

	Alta Ribagorça	Alt Urgell Sud	Pallars Sobirà	La Pobla de Segur	La Seu d'Urgell	Tremp	Especia-litzada*	Totals
Visites EAP	60.556	58.643	87.390	73.278	184.946	103.510		568.323
Medicina de família								
A domicili	1.227	874	1.229	1.239	1.545	2.870		8.984
Al centre	26.232	32.637	41.204	28.377	72.803	49.364		250.617
Pediatria								
A domicili	5	1		2	4	3		15
Al centre	3.946	708	4.668	5.001	19.123	5.038		38.484
Odontologia	2.212	528	3.060	2.713	4.586	2.042		15.141
Assistència social	1.475	1.246	1.393	1.551	2.487	1.734		9.886
Infermeria								
A domicili	1.682	1.496	1.806	2.189	2.637	3.952		13.762
Al centre	23.777	21.153	34.030	32.206	81.761	38.507		231.434
Visites ACUT	11.040	3.830	8.889	4.663	4.030	5.367		37.819
Altres visites**	7.587	4.771	10.175	6.145	13.174	9.562	4.845	56.259

* Visites d'atenció especialitzada realitzades en els EAP.
** Fons d'ull, extraccions, radiologia, cirurgia menor, etc.

Patologies prevalents

	Pacients malalts	% amb malaltia	Mitjana d'edat
Hipertensió arterial	8.096	16,4%	71
Dislipèmia	6.009	12,2%	64
Obesitat	5.242	10,6%	58
Tabaquisme	4.264	8,6%	43
Diabetis mellitus	2.856	5,8%	69
Artrosi	2.286	4,6%	72
Malaltia pulmonar obstructiva crònica	1.505	3,1%	72
Asma	1.098	2,2%	44
Cardiopatia isquèmica	963	2,0%	74
Fibril·lació auricular	898	1,8%	79
Depressió	809	1,6%	59
Glaucoma	776	1,6%	72
Accident cerebral vascular	605	1,2%	78
Cataracta	415	0,8%	77
Retinopatia diabètica	104	0,2%	69

Població total: 49.392 (població activa incloent-hi difunts l'any 2008)

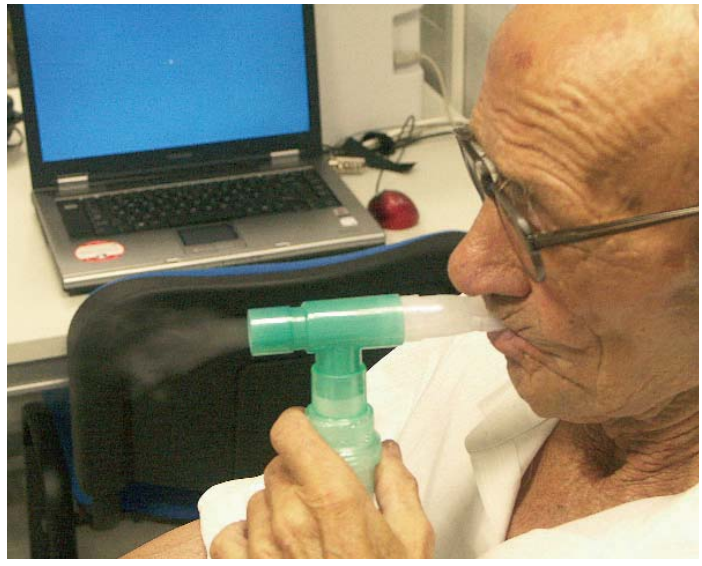

Innovació, qualitat i millores assistencials

Millora de l'accessibilitat

Demora		
	Demora inferior a 48 h	**Mitjana de dies de demora**
Medicina	98,9%	0,25
Pediatria	99,3%	0,28
Odontologia	96,5%	0,39
Infermeria	98,1%	0,28
Treball Social	98,1%	0,34

Queixes, reclamacions, suggeriments i agraïments	
Assistència	5
Documentació	0
Hotel/hab/con.	9
Informació	4
Organització i tràmits	85
Tracte	4
Total	**107**

Productes intermedis		
	Import adjudicat	**Import derivat**
Radiologia	169.295,08	187.569,66
Gabinets d'atenció especialitzada	5.705,36	6.118,52
Total	**175.000,44**	**193.688,18**

La recepta electrònica

La recepta electrònica és un projecte del Departament de Salut iniciat com a prova pilot l'any 2005. La Gerència Territorial Alt Pirineu i Aran, seguint les directrius del Departament de Salut, va iniciar-ne el desplegament a finals de l'any 2008. El 24 de novembre d'aquest mateix any l'ABS Alta Ribagorça va començar a prescriure electrònicament. Seguidament, l'1 de desembre es van afegir al programa les ABS de Tremp, la Pobla de Segur i el Pallars Sobirà. Finalment, el 9 de desembre les ABS de la Seu d'Urgell i l'Alt Urgell Sud s'adhereixen a la prescripció electrònica.

Creació de l'ACUT territorial

L'1 d'abril del 2008 es va posar en marxa el nou model d'atenció continuada i urgències de base territorial (ACUT) d'atenció primària a la Gerència Territorial Alt Pirineu i Aran, que respon a un entorn geogràfic i demogràfic singular, fet que condiciona la seva implantació com un únic ACUT, la qual cosa permetrà una direcció i planificació d'aquests recursos més homogènia i coordinada.

El model de l'ACUT respon, en essència, a la dispersió dels nuclis de població, a la seva ruralitat i a una estructura assistencial de primer nivell molt fragmentada a causa de la proximitat dels hospitals comarcals que donen cobertura sanitària especialitzada. A les comarques més allunyades, on l'únic servei sanitari de proximitat per a la població és el centre de salut, les urgències s'estructuren en punts d'atenció continuada (PAC) que estan adaptats per respondre de forma eficient i amb qualitat a les demandes dels usuaris. A la nostra gerència territorial se n'han creat dos, un al Pont de Suert i un altre a Sort, i deu dispositius aïllats de muntanya.

L'ACUT disposa d'un total d'onze professionals metges, set diplomats d'infermeria i vuit zeladors. La resta d'hores d'atenció continuada es cobreixen amb els professionals dels equips d'atenció primària.

Pel que fa als recursos materials, s'hi inclouen set vehicles tot terreny, els quals disposen d'un maletí d'atenció urgent a la via aèria, un altre maletí amb desfibril·lador portàtil i una motxilla per a l'atenció menys urgent a domicili. Els professionals van identificats amb una armilla reflectora, per tal de garantir la seva seguretat quan presten assistència en accidents de trànsit.

Continuïtat assistencial

El protocol de preparació a l'alta (PREALT) s'ha configurat com un instrument per millorar la coordinació entre l'hospital d'aguts, el centre sociosanitari i l'atenció primària de salut a les comarques del Pirineu de Lleida. Durant el 2008 s'han consensuat tres protocols de PREALT entre els hospitals comarcals de referència (Hospital Comarcal del Pallars, Fundació Sant Hospital de la Seu d'Urgell i Hospital de Vielha) i els equips d'atenció primària. El protocol ha estat un instrument de consens, cooperació, coordinació i gestió territorial.

El seu objectiu primordial és garantir la continuïtat assistencial dels pacients donats d'alta de l'hospital d'aguts o de la unitat sociosanitària que requereixen seguiment domiciliari dels seus problemes de salut per part de l'EAP. Entre els criteris d'inclusió al programa hi ha pacients que necessiten continuïtat de cures, pacients fràgils, pacients amb patologia terminal o pacients que requereixen un seguiment domiciliari a l'alta.

La continuïtat assistencial es realitza mitjançant la infermera d'enllaç d'atenció primària i la infermera d'enllaç d'hospital. L'atenció primària garanteix la visita domiciliària del pacient al cap de 48 hores de l'alta hospitalària.

Durant l'any 2008 han gaudit d'aquest programa de continuïtat assistencial un total de 57 usuaris ingressats en l'hospitalització d'aguts i 81 pacients ingressats en les unitats sociosanitàries dels nostres hospitals de referència.

Ampliació de serveis a Esterri, Llavorsí i Oliana

Per tal de millorar l'oferta de serveis i l'accessibilitat dels ciutadans del nostre territori, durant l'any 2008 s'han ampliat serveis als ciutadans en algunes poblacions, com ara Esterri d'Àneu, Llavorsí i Oliana.

A Esterri d'Àneu s'ha afegit una nova unitat bàsica assistencial, amb una metgessa i una infermera, per donar una millor cobertura a la població. Pel que fa a Llavorsí, s'ha obert el seu consultori local els dijous en horari de tarda, amb la qual cosa s'ha millorat l'accessibilitat dels usuaris.

Al Centre de Salut d'Oliana s'ha ampliat l'horari d'atenció directa fins les 21 hores, i d'aquesta manera s'ha equiparat amb la resta de centres de la Gerència Territorial.

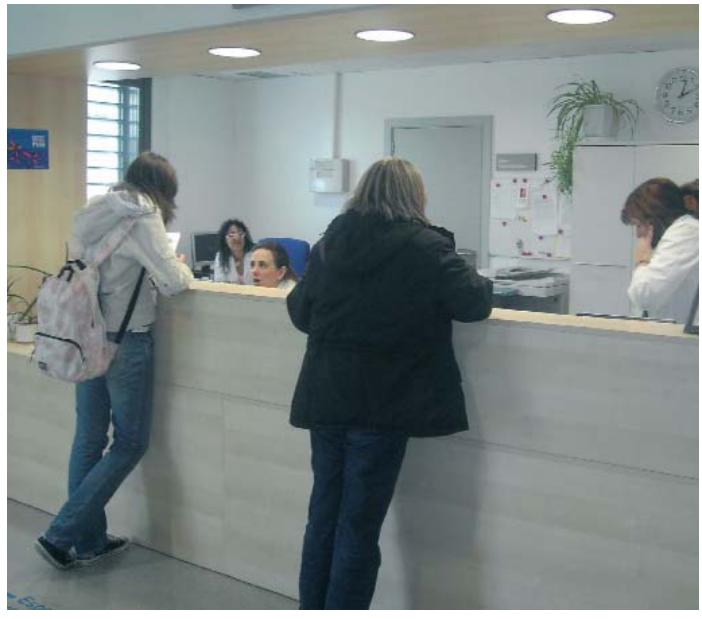

XAPAD: l'atenció primària a domicili

La Xarxa d'Atenció Primària a Domicili (XAPAD) permet al personal sanitari que s'ha de desplaçar pels consultoris locals del Pirineu disposar en el seu ordinador portàtil dels programes i la informació necessaris per poder realitzar la seva tasca amb tota normalitat.

A la xarxa que s'ha desenvolupat, els professionals hi poden trobar, entre d'altres, la història clínica del pacient, informació relativa als principals protocols d'actuació i el seguiment dels malalts. A més, la xarxa permet establir comunicacions amb els laboratoris dels diversos hospitals de referència.

L'objectiu de la XAPAD és arribar fàcilment als pacients que viuen en les zones més aïllades del Pirineu de Lleida i fer que el metge pugui tenir a l'abast tota la informació necessària referent al malalt.

El proper pas serà desenvolupar un programari que permeti als metges consultar l'estat dels seus pacients, amb la simple introducció d'algunes paraules clau relacionades amb les dades que vulguin obtenir.

Avantatges assistencials de la telemedicina

El territori del Pirineu de Lleida és una àrea muntanyosa, rural i distant dels hospitals de referència, on hi ha l'atenció especialitzada amb una millor capacitat diagnòstica i resolutiva. Aquest cert aïllament dificulta la formació mèdica continuada dels seus professionals sanitaris.

La instauració d'un programa de telemedicina pluridisciplinar que connecti ambdues estructures permet millorar l'atenció dels pacients que hi resideixen, pel fet de poder comptar amb l'opinió dels especialistes, permetre una participació activa del metge de família en la resolució dels problemes dels seus malalts i facilitar la seva formació.

La implantació d'aquestes noves tecnologies fa possible un seguit d'avantatges en el procés assistencial, com ara la detecció precoç de patologies prevalents, la rapidesa en l'exploració, la disminució de la massificació als centres i de les consultes de l'atenció especialitzada, la millora de la coordinació entre nivells i la millora de l'accessibilitat per la reducció del nombre de desplaçaments. El resultat final comporta un increment del grau de satisfacció dels ciutadans usuaris dels serveis de salut.

Teledermatologia

El programa de teledermatologia facilita la possibilitat d'interaccionar amb l'especialista mitjançant un sistema àgil de teleconsulta via correu electrònic, utilitzant com a base la història clínica informatitzada de primària (e-CAP). El 2008 s'han pogut fer 138 exploracions.

Teleoftalmologia

Per tal de millorar la prevenció de la retinopatia diabètica, l'any 2004 es va posar en marxa a l'Alt Pirineu i Aran un projecte per assegurar la detecció precoç d'aquesta patologia amb càmera midriàtica. Aquest projecte es va iniciar amb la voluntat de donar resposta a les característiques singulars del territori del Pirineu de Lleida, que són, bàsicament, la seva dispersió geogràfica, la ruralitat, l'envelliment de la població, així com la dificultat d'accés a la consulta especialitzada. També hi va haver la voluntat i l'objectiu que les noves tecnologies d'aplicació informàtica en el camp oftalmològic (teleoftalmologia) poguessin ajudar a un correcte seguiment del malalts crònics per part del metge d'atenció primària.

La col·laboració entre l'Institut Català de la Salut i l'Institut Lleida d'Oftalmologia permet que en el mateix centre de salut es pugui fer una fotografia de fons d'ull i que aquesta s'enviï via Internet a l'oftalmòleg que la revisarà. L'obtenció d'una imatge digital de qualitat possibilita fer un seguiment de l'evolució d'una eventual lesió ocular al llarg dels anys i dóna molta informació als metges sobre la situació de la retinopatia diabètica en el seu territori.

Seguiment de la retinopatia diabètica	Usuaris amb diabetis mellitus	Fotos realitzades
Alt Urgell Sud	315	72
La Seu d'Urgell	990	471
Tremp	544	115
Total	**1.849**	**658**

Telecardiologia

Dintre del projecte global d'implantació de les noves tecnologies en el camp de l'atenció sanitària, des de fa quatre anys s'ha desplegat a tot el territori del Pirineu de Lleida un programa de lectura i orientació diagnòstica d'electrocardiogrames amb suport especialitzat telemàtic que millora la capacitat de resolució clínica dels professionals.

Diagnòstics d'electrocardiogrames	
La Seu d'Urgell	8
Oliana	65
Martinet	34
Coll de Nargó	39
Organyà	202
Total	**348**

SMSLink: gestions sanitàries a través del mòbil

L'objectiu d'aquest projecte és implementar una plataforma de serveis anomenada SMSLink, que permeti als ciutadans del nostre territori accedir a informació diversa i fer gestions sanitàries des del seu telèfon mòbil. La informació podrà ser rebuda en el seu telèfon amb el model "sota demanda" (tecnologia *pull*) o bé de forma automàtica quan estigui disponible (tecnologia *push*).

La interacció dels usuaris amb els centres de salut del nostre territori es podrà fer directament a través de missatges SMS o des d'una aplicació interactiva multimèdia prèviament instal·lada en el terminal.

Professionals

Professionals	
Auxiliar administratiu	18
Auxiliar d'infermeria	5
Diplomat d'infermeria-ATS	65
Llevadora ASSIR	5
Metge de família	69
Pediatre	5
Odontòleg-estomatòleg	3
Treball social	6
Zelador	18
Personal de serveis centrals	17
Total	**211**

Junta Clínica de la Gerència Territorial de l'Alt Pirineu i Aran

L'1 de febrer de 2008 es va publicar l'anunci de la convocatòria d'eleccions a la Junta Clínica de la Gerència Territorial de l'Alt Pirineu i Aran. Arran de les instruccions 12/2007 i 14/2007, l'Institut Català de la Salut promou la constitució d'òrgans d'assessorament i consulta als seus directius i per aquest motiu crea les juntes clíniques d'atenció primària. Hi són representats professionals de tots els estaments, amb implicació de tots ells en la presa de decisions, i es basen en la cooperació i el diàleg bidireccional, tot fomentant la confiança mútua.

Es tracta d'un òrgan que pretén impulsar la participació i el treball en equip i que avança cap a estructures més democràtiques en l'organització i la gestió assistencial, amb la qual cosa potencia una cultura organitzativa més transparent i compromesa.

Pel que fa al nostre territori, l'1 d'abril de 2008 se'n publiquen els resultats definitius i, finalment, el 7 d'abril de 2008, es constitueix la nova Junta Clínica d'Atenció Primària de la Gerència Territorial de l'Alt Pirineu i Aran. És presidida pel gerent territorial i en formen part el director del SAP Lleida Nord, la coordinadora de Processos d'Atenció d'Infermeria, el coordinador d'Atenció a l'Usuari, quatre llicenciats i quatre diplomats sanitaris, un sanitari de formació professional i dos professionals de gestió i serveis. Des de la seva constitució han realitzat un total de cinc sessions de treball, en les quals s'han tractat temes com la formació o la coordinació hospital-primària, i també s'han elaborat diversos protocols.

Complement de muntanya

Com a conseqüència de la Resolució de 28 de desembre de 2007, el personal sanitari facultatiu, el personal d'infermeria i els treballadors socials adscrits als equips d'atenció primària de la Gerència Territorial de l'Alt Pirineu i Aran, passen a percebre el complement de muntanya. Això implica que el personal sanitari que presta els seus serveis en territoris com el Pirineu percebi un complement addicional de millora de les seves condicions econòmiques en comparació del personal sanitari que presta els seus serveis en zones urbanes. Es mira així de premiar i buscar la fidelització dels professionals que presten els seus serveis en territoris complexos.

Aplantillament

Durant el 2008 es creen unes 30 places estructurals, fet que suposa que un grup de professionals que estaven prestant serveis amb nomenaments eventuals passin a ocupar una plaça interina. També s'han dut a terme accions per a la creació de l'estructura de la nova Gerència Territorial, a fi de fidelitzar alguns dels seus professionals, els quals hi prestaven serveis des de feia molt de temps i no havien pogut ocupar una plaça estructural fins a la creació d'aquesta Gerència Territorial.

Responsabilitat social i compromís amb la comunitat

Solidaritat amb els refugiats al Sàhara

La Fundació Lleida Solidària està treballant en conveni amb l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament des de l'any 2006 en la rehabilitació de l'Hospital de Buel·la, als camps de refugiats sahrauís, on viuen des de fa 33 anys unes 250.000 persones, al desert de Sàhara del sud d'Algèria. Aquest centre, un cop rehabilitat, es convertirà en hospital quirúrgic de referència dels campaments de refugiats, ja que dóna cobertura directa a la població nòmada.

El Front Polisario va demanar aquesta intervenció arran de les inundacions que a principis de l'any 2006, van inutilitzar les instal·lacions. L'actuació de la Fundació Lleida Solidària s'ha centrat en el mòdul d'hospitalització i ha consistit en la rehabilitació completa de l'edifici i les seves instal·lacions. La Gerència Territorial Alt Pirineu i Aran ha fet donació de material a la Fundació Lleida Solidària per poder dotar d'equipaments el centre sanitari per un valor de 12.725 euros.

Compromís comunitari

Els principals llocs on s'han fet les activitats comunitàries han estat els centres cívics, associacions de dones, casals d'avis, instituts d'educació i centres escolars.

Entre les principals activitats comunitàries que s'han realitzat aquest any al territori destaca el programa Salut i escola, amb l'apropament de la infermera als alumnes d'educació secundària i diverses xerrades als centres escolars en els quals han participat metges, llevadores i treballadors socials. Entre els temes tractats hi ha la salut afectivosexual, els pírcings, les drogues, la salut alimentària, etc. També cal destacar la participació dels professionals de l'ABS de la Seu d'Urgell en diversos debats de salut, prevenció i promoció de la vacunació antigripal a l'emissora Ràdio Seu.

Hi ha hagut també jornades de portes obertes als centres de salut de la Pobla de Segur i Sort per tal de donar a conèixer els serveis de salut i els seus professionals als nens i als adolescents.

S'ha participat a la Fira de Primavera de Tremp, promovent l'estand el bon ús i el reciclatge dels medicaments.

Els odontòlegs i auxiliars d'infermeria han realitzat a les escoles activitats de promoció de la salut bucodental, com ara el correcte raspallat de dents.

S'ha participat en revistes locals amb la publicació d'articles de prevenció de la salut; aquest any dins el programa Beveu menys, els articles han estat dedicats al consum d'alcohol. També s'han fet activitats adreçades a la població immigrant, com ara la planificació familiar en dones immigrants marroquines.

S'ha col·laborat amb la Marató de TV3 amb xerrades sobre la malaltia mental en tot el territori. S'han fet xerrades per promocionar activitats de prevenció i promoció en els dies mundials de la sida, del càncer, etc., i s'han fet activitats als casals d'avis per prevenir caigudes i accidents.

Deshabituació al tabac

Programa d'atenció primària sense fum

Ha finalitzat el desplegament del Programa d'atenció primària sense fum (PAPSF) als centres de salut de l'Alt Pirineu que no formaven part de la Xarxa de Centres Sense Fum. Han seguit la formació dins la vuitena sessió del desplegament les ABS de la Pobla de Segur, el Pallars Sobirà, l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell Sud i la Cerdanya. Això ha requerit realitzar dues sessions a diferents llocs del territori (Tremp i Oliana) per tal d'afavorir la proximitat, atesa la gran dispersió geogràfica. S'ha donat a conèixer el contingut del programa, així com la formació d'altres referents en aquestes àrees bàsiques per realitzar la deshabituació del tabac per part dels usuaris i també als professionals sanitaris. Les sessions les van realitzar un membre del Grup d'Atenció Primària d'Abordatge al Tabaquisme (GRAPAT) i un referent de deshabituació de l'Alt Pirineu, ue el darrer dia va rebre el suport de membres del Departament de Salut, els quals van lliurar els títols a les àrees bàsiques que havien realitzat correctament el programa.

Deshabituació del tabac per a treballadors

Es va realitzar deshabituació al tabac per a treballadors de l'ICS de forma individual en diferents ABS, per a la qual cosa es va demanar suport farmacològic al Departament de Salut per poder donar-los tractament gratuït. Es van realitzar també dos grups de teràpia de deshabituació del tabac als centres de salut de Tremp i del Pont de Suert. El de Tremp va tenir un total de quinze assistents i un resultat final del 20% d'exfumadors. En el realitzat al Pont de Suert un dels assistents va rebre el premi estatal d'exfumador de l'any i va ser seleccionat per al premi europeu.

Programa Salut de TV3

El Centre de Salut de Tremp va participar en el capítol "Deixar de fumar" dins el programa Salut de TV3, amb una sessió de teràpia individual a una infermera i a un tècnic sanitari que volien deixar de fumar. També es va entrevistar una parella d'exfumadors en un bar sense fum d'aquesta població, on explicaven la seva experiència amb la teràpia individual que van realitzar al Centre de Salut de Tremp feia més d'un any. Una noia embarassada va explicar que va realitzar la teràpia grupal i que després va recaure en l'hàbit del tabac. També hi apareix un metge fumador, que de moment no es plantejava el fet de deixar de fumar. Aquest capítol, enregistrat l'abril del 2008, es va emetre el febrer del 2009.

Grups psicosocials

Aquest any 2008 s'han constituït dos grups psicoeducatius a l'ABS de Tremp, un al Pallars Sobirà i un altre a l'Alta Ribagorça. En aquests grups, que tenen el suport i la col·laboració de la Unitat de Salut Mental de referència, hi han participat dos psiquiatres, dues psicòlogues d'adults i dues psicòlogues infantils per intercanviar idees i treball en comú. A principis d'any van fer formació diversos professionals, metges, infermeres i treballadors socials, dels equips d'atenció primària, i a finals del 2008 es van establir els grups psicoeducatius amb el treball multidisciplinar dels professionals.

En la constitució dels grups hi estan implicats un total de sis metges d'EAP, set infermeres, sis treballadors socials i una llevadora. Setmanalment es realitzen dotze sessions grupals de 60 minuts de durada, destinades a pacients amb ansietat o depressió lleu. Les sessions són conduïdes per dos professionals de l'EAP i es realitzen en els centres cívics de les poblacions amb l'objectiu de promoure que els grups tinguin continuïtat de forma autònoma. Aquestes sessions han estat molt ben acceptades pels participants i en alguns casos han derivat en grups d'ajuda mútua.

Formació continuada

Les principals línies formatives en què es va treballar durant el 2008 van ser els cursos de prevenció de riscos laborals dirigits a tots els treballadors, dels quals destaquen les set edicions del curs d'extinció d'incendis, els de riscos específics del lloc de treball o els de contenció i actuació davant situacions de violència.

També es va treballar en cursos de millora de les eines informàtiques de treball, e-CAP i SIAPweb, cursos d'informàtica i Windows XP i en cursos de millora professional dirigits als diferents col·lectius que treballen als EAP, com ara els plans de cures, NANDA, NIC, NOC, cursos d'actualització en urgències, entrevista clínica en l'adolescent, intel·ligència emocional, gestió i organització del temps, cursos de nafres per pressió i vasculars, models teòrics en Treball Social, etc.

Així mateix, destaquen els cursos per aplicar les noves tecnologies a la pràctica clínica i l'augment de la cartera de serveis dels equips d'atenció primària, com ara cursos sobre espirometries, càmera no midriàtica, observació del fons d'ull en la retinopatia diabètica i el programa de teràpia grupal psicoeducativa.

També s'han impartit diversos cursos a l'equip directiu de la Gerència Territorial per tal de donar eines a l'hora de dirigir els EAP.

Les avaluacions d'aquests cursos per part dels assistents han estat positives i l'assistència dels alumnes i el nombre d'inscripcions han estat molt favorables.

Inversions i equipament

Inversions

Durant l'any 2008 l'Institut Català de la Salut ha executat inversions per un import total de 54.696 euros en els centres sanitaris del Pont de Suert, Oliana, Sort, la Pobla de Segur, Llavorsí, Tremp i la Seu d'Urgell.

Inversions	
Mobiliari i material sanitari	28.412
Material informàtic	8.384
Mesures necessàries i urgents de protecció contra incendis i connexions a central d'alarmes	17.900
Total	**54.696**

Obres en curs
Nova seu de la Gerència Territorial de l'Alt Pirineu i Aran
Nou centre de salut a la Pobla de Segur

Nou centre de salut a Tremp

El dia 19 de setembre de 2008 la consellera de Salut va inaugurar el nou centre de salut de Tremp, que el dia 26 de setembre va entrar en ple funcionament. Té una superfície construïda de 786,45 m² amb una superfície útil de 556 m².

Execució del pressupost

Capítol I

		Pressupost assignat	Tancament	Diferència
G.P 01	Atenció primària	10.211.842,79	10.761.596,10	5,38%
	Pla de pensions	26.251,33	26.251,33	0,00%
01.160	Atenció primària	1.956.291,70	1.942.429,57	-0,71%
	Total I	**12.194.385,82**	**12.730.277,00**	**4,39%**

Capítol II

		Pressupost assignat	Cost exercici	Diferència
G.P 01	Béns corrents i serveis (sense PI)	1.105.030,00	1.151.416,51	4,20%
	Despesa en farmàcia (H. Arnau)	27.245,60	21.626,37	-20,62%
G.P 01	Productes intermedis *	327.435,51	532.694,11	62,69%
	Total II	**1.459.711,11**	**1.705.736,99**	**16,85%**
* PI	Convenis laboratori (FSH i HCP)	360.275,04		
	Proves	172.419,07		

Capítol VI

		Pressupost assignat	Tancament	Diferència
G.P 01	Atenció primària romanents			
G.P 01	Atenció primària	57.035,00	58.875,38	3,23%
	Total VI	**57.035,00**	**58.875,38**	**3,23%**

Ingressos		**Facturat**	**Cobrat**	**Cob./ Fact. %**
G.P.01		36.647,20	26.869,90	73,32%

Capítol VIII

				Diferència
G.P 03	Administració i serveis generals	0,00		
	Total VIII		**0,00**	**0,00%**

Total capítols I i II

		Pressupost assignat	Tancament	Diferència
G.P 01	Atenció Primària	13.654.096,93	14.436.013,99	5,73%

Equip directiu

Gerència Territorial Alt Pirineu i Aran

Gerent territorial
José Ramón Casas Iglesias

Secretaria tècnica
Elena Gallart Casals

Responsable de la Unitat de Farmàcia
Amparo Molina Lázaro

Responsable de Recursos Humans
Jordi Enseñat Dolset

Responsable economicofinancer
Yankel Santimoteo Selfa

Responsable d'Infraestructures
Josep Ramon Lloret Loan

Responsable d'Informàtica i Sistemes d'Informació
Sergi Sisó Ribes

SAP Lleida Nord

Director assistencial
José Luis Remón Román

Coordinadora de Processos d'Infermeria
M. Jesús Torrelles Pijuan

Coordinador de Processos d'Atenció a la Persona Usuària
Josep Ramon Gasa Capdevila

EAP Alt Urgell Sud

Directora
Marisa Lázaro Cebrián

Adjunta
Mercè Brunet Entizne

EAP Alta Ribagorça

Director
Josep M. Sanfeliu Escuer

Adjunta
Sílvia Garrido Castro

EAP Pallars Sobirà

Director
Miquel M. Bretcha Vivó

Adjunta
Neus Calvelo Coronado

EAP La Pobla de Segur

Director
Albert Fité Argerich

Adjunta
Pilar Juanmartí Capdevila

EAP Seu d'Urgell

Director
José M. Palacín Peruga

Adjunta
Rosa Magriñá Ballesté

EAP Tremp

Director
Josep M. Carretero Grau

Adjunta
M. Teresa Montanuy Baró

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

© **Institut Català de la Salut**
Gerència Territorial Alt Pirineu i Aran
Sant Jordi, 13
25620 Tremp
Tel. 973 65 22 60
www.gencat.cat/ics

Coordinació: Elena Gallart Casals i Josep Ramon Gasa Capdevila

Realització: Hores extraordinàries, SL
Disseny gràfic: Víctor Oliva. Disseny gràfic SL
Fotografies: Arxiu de la Gerència Territorial Alt Pirineu i Aran

www.gencat.cat/ics